C/2025/638

10.2.2025

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 21 päivänä tammikuuta 2025,

Kroatian kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä

(C/2025/638)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan,

ottaa huomioon asetuksen (EU) 2024/1263 ja erityisesti sen 17 artiklan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

YLEISIÄ NÄKÖKOHTIA

(1) Uudistettu unionin talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Unionin talouden uudistetun ohjausjärjestelmän keskeiset osatekijät ovat talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263 ([1]) yhdessä liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta annetun muutetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 ([2]) ja jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annetun muutetun neuvoston direktiivin 2011/85/EU ([3]) kanssa. Ohjausjärjestelmällä pyritään edistämään tervettä ja kestävää julkista taloutta sekä kestävää ja osallistavaa kasvua ja resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäisemään liialliset julkisen talouden alijäämät. Sillä myös edistetään jäsenvaltioiden sitoutumista ja painotetaan enemmän keskipitkää aikaväliä, mihin yhdistyy vaikuttavampi ja johdonmukaisempi sääntöjen noudattamisen valvonta.

(2) Kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat, jotka jäsenvaltiot toimittavat neuvostolle ja komissiolle, ovat uuden talouden ohjausjärjestelmän keskiössä. Suunnitelmilla on määrä saavuttaa seuraavat kaksi tavoitetta: on i) varmistettava muun muassa, että julkinen velka on sopeutuskauden loppuun mennessä uskottavasti lasku-uralla tai pysyy maltillisella tasolla ja että julkisen talouden alijäämä saadaan laskettua alle 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen ja pidettyä sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä, ja ii) varmistettava sellaisten uudistusten ja investointien toteuttaminen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä. Tätä varten kussakin suunnitelmassa on määrä esittää nettomenopolkua ([4]) koskeva keskipitkän aikavälin sitoumus, joka käytännössä asettaa budjettirajoitteen neljän tai viiden vuoden pituiseksi suunnitelman voimassaoloajaksi (jäsenvaltion vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen). Lisäksi suunnitelmassa on määrä selostaa, miten jäsenvaltio varmistaa sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson ja erityisesti maakohtaisten suositusten yhteydessä (mahdolliseen makrotalouden epätasapainoa koskevaan menettelyyn liittyvät suositukset mukaan lukien) yksilöityihin keskeisiin haasteisiin, ja miten kyseinen jäsenvaltio aikoo edistää unionin yhteisiä painopisteitä. Julkisen talouden sopeutuskausi kestää neljä vuotta, ja sitä voidaan pidentää enintään kolmella vuodella, jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden, joka täyttää asetuksessa (EU) 2024/1263 säädetyt kriteerit.

(3) Suunnitelman toimittamisen jälkeen komission on määrä arvioida, täyttääkö se asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Neuvoston asetus (EU) 2024/1264, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklassa määritellyt nettomenot eli julkiset menot ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

(4) Neuvoston on määrä antaa komission suosituksesta suositus, jolla asetetaan kyseisen jäsenvaltion nettomenopolku ja tarvittaessa hyväksytään julkisen talouden sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistus- ja investointisitoumusten kokonaisuus.

KROATIAN KANSALLISTA KESKIPITKÄN AIKAVÄLIN FINANSSIPOLIITTIS-RAKENTEELLISTA SUUNNITELMAA KOSKEVIA NÄKÖKOHTIA

(5) Kroatia toimitti kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelmansa neuvostolle ja komissiolle 14 päivänä marraskuuta 2024. Suunnitelma toimitettiin asetuksen (EU) 2024/1263 36 artiklassa säädetyn määräajan pidennystä noudattaen, kuten komission kanssa oli sovittu. Toimittaminen viivästyi, koska haluttiin varmistaa, että keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma ja alustava talousarviosuunnitelma täydentävät toisiaan ja ovat yhdenmukaisia 14 päivänä marraskuuta 2024 hyväksyttäväksi suunnitellun kansallisen vuosien 2025–2027 talousarvion kanssa ja että vertailuarvojen tilastollisen tarkistuksen yhteydessä julkaistut tiedot hyödynnetään kokonaisuudessaan. Kroatia toimitti 21 päivänä marraskuuta 2024 lisäyksen, jolla suunnitelman nettomenojen kasvupolkua tarkistettiin varovaisen lähestymistavan soveltamiseksi finanssipolitiikan (menojen) suunnitteluun sopeutuskaudella ja sen varmistamiseksi, että ennustettu julkisen talouden velka pysyy uskottavasti maltillisella tasolla.

Suunnitelman toimittamista edeltävä prosessi

(6) Ennen suunnitelmansa toimittamista Kroatia pyysi teknisiä tietoja ([5]), jotka komissio toimitti 21 päivänä kesäkuuta 2024 ja julkaisi 14 päivänä marraskuuta 2024 ([6]). Teknisistä tiedoista käy ilmi taso, jolla rakenteellisen perusjäämän on oltava vuonna 2028, jotta voidaan varmistaa, että julkisen talouden alijäämä saadaan pidettyä keskipitkällä aikavälillä alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen ja että julkinen velka pysyy keskipitkällä aikavälillä alle 60 prosentissa suhteessa BKT:hen siinä tapauksessa, että neljän vuoden sopeutuskauden jälkeen ei toteuteta muita julkisen talouden toimenpiteitä. Keskipitkällä aikavälillä tarkoitetaan sopeutuskauden päättymistä seuraavaa kymmenen vuoden ajanjaksoa. Jäsenvaltiolle toimitetut tekniset tiedot on laadittu kahden skenaarion pohjalta: skenaarion, joka on johdonmukainen asetuksen (EU) 2024/126 9 artiklan 3 kohdan mukaisen alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen kanssa ([7]), ja skenaarion, jossa tätä turvalauseketta ei sovelleta.

Kroatiaa koskevissa teknisissä tiedoissa todetaan kesäkuussa 2024 ennakolta toimitetun ohjauksen perustana olevien komission oletusten perusteella, että sovellettavien finanssipoliittisten sääntöjen noudattaminen neljän vuoden sopeutuskaudella edellyttää, että rakenteellisen perusjäämän olisi sopeutuskauden lopussa (2028) (skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta ei sovelleta) oltava vähintään - 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen seuraavan taulukon mukaisesti. Vain tiedoksi esitetään myös skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta sovelletaan, jolloin rakenteellisen perusjäämän olisi oltava sopeutuskauden lopussa (2028) vähintään - 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämän resilienssiä koskeva turvalauseke ei kuitenkaan velvoita Kroatiaa, joka on oikeutettu teknisiin tietoihin.

Taulukko 1: Komission Kroatialle esittämät tekniset tiedot

Sopeutuskauden viimeinen vuosi	2028
Rakenteellisen perusjäämän vähimmäisarvo (% suhteessa BKT:hen), skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta ei sovelleta	- 0,4 %
Ainoastaan tiedoksi: Rakenteellisen perusjäämän vähimmäisarvo (% suhteessa BKT:hen), skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta sovelletaan	- 0,4 %

Lähde: Komission laskelmat.

(7) Kroatia ja komissio kävivät syyskuusta marraskuuhun 2024 teknisen vuoropuhelun asetuksen (EU) 2024/1263 12 artiklaa noudattaen. Teknisessä vuoropuhelussa arvioitiin komission toimittamia teknisiä tietoja. Siinä keskusteltiin ennen kaikkea vuonna 2025 voimaan tulevasta verouudistuksesta sekä niiden kaavailtujen uudistusten ja investointien toteuttamisesta, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä todettuihin keskeisiin

([5]) Jäsenvaltioille ja talous- ja rahoituskomitealle ennakolta toimitettuun ohjaukseen sisältyy teknisiä tietoja i) pidentämättömälle (neljän vuoden) sopeutuskaudelle ja pidennetylle (seitsemän vuoden) sopeutuskaudelle ja ii) alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta soveltaen tai sitä soveltamatta.

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#Croatia.

([7]) Asetuksen (EU) 2024/1263 8 artiklassa säädetyn, alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen mukaan rakenteellisen perusjäämän vuosittainen parannus on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen (tai 0,25 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, jos sopeutuskautta pidennetään), kunnes rakenteellinen alijäämä on alle 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.

haasteisiin sekä edistetään unionin yhteisiä painopisteitä eli oikeudenmukaista vihreää ja digitaalista siirtymää, yhteiskunnan ja talouden resilienssiä, energiaturvallisuutta ja puolustusvoimavarojen kehittämistä.

(8) Kroatia toteutti marraskuussa 2024 asetuksen (EU) 2024/1263 11 artiklan 3 kohtaa ja 36 artiklan 1 kohdan c alakohtaa noudattaen kansalaisyhteiskunnan, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemisen. Kansallista keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellista suunnitelmaa käsiteltiin talous- ja sosiaalineuvostossa, johon kuuluu ammattiliittoja, työnantajaliitto ja hallituksen edustajia.

(9) Finanssipoliittinen toimikunta antoi lausunnon monivuotisen nettomenopolun perustana olevasta makrotalouden ennusteesta ja makrotaloutta koskevista oletuksista. Finanssipoliittinen toimikunta totesi, että BKT:n ennustettu vuotuinen reaalikasvu, implisiittinen BKT-deflaattori ja kansallinen hintaindeksi ovat asianmukaisia ja että makrotalouden ennusteet ovat suunnilleen samat tai hieman myönteisemmät kuin muiden asiaa käsittelevien laitosten tällä hetkellä käytettävissä olevat ennusteet. Finanssipoliittinen toimikunta hyväksyi valtiovarainministeriön vuoteen 2028 ulottuvaa ajanjaksoa koskevat makrotaloudelliset ennusteet ja totesi, että ennusteet ovat hyväksyttävän vaihteluvälin sisällä ja tarjoavat hyvän perustan kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman laatimiselle.

Muut asiaan liittyvät prosessit

(10) Kroatia toimitti vuotta 2025 koskevan alustavan talousarviosuunnitelmansa 14 päivänä marraskuuta 2024. Komissio antoi tästä alustavasta talousarviosuunnitelmasta lausunnon 26 päivänä marraskuuta ([8]).

(11) Neuvosto antoi 21 päivänä lokakuuta 2024 Kroatialle eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä useita maakohtaisia suosituksia ([9]).

YHTEENVETO SUUNNITELMASTA JA KOMISSION ARVIO SIITÄ

(12) Komissio on arvioinut suunnitelman asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklaa noudattaen seuraavasti:

Tausta: Makrotalouden ja julkisen talouden tilanne ja näkymät

(13) Kroatian talouden toimeliaisuus kasvoi 3,3 prosenttia vuonna 2023. Kasvu perustui kaikkiin BKT:n osatekijöihin varastoja lukuun ottamatta. Suurimmat positiiviset panokset tulivat investoinneista ja kotitalouksien kulutuksesta. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteessa talouden odotetaan vuonna 2024 kasvavan 3,6 prosenttia kotimaisen kysynnän eli pääasiassa kotitalouksien kulutuksen ja investointien ansiosta, kun taas nettoviennin vaikutus on negatiivinen. Reaalisen BKT:n odotetaan kasvavan 3,3 prosenttia vuonna 2025, kun kotimaisen kysynnän kasvu hidastuu. Vuonna 2026 reaalisen BKT:n määrän odotetaan kasvavan 2,9 prosenttia, kun kotimaisen kysynnän kasvu hidastuu edelleen ja nettoviennin vaikutus muuttuu neutraaliksi. Kroatian potentiaalisen BKT:n kasvun odotetaan olevan ennustejaksolla 4,2 prosenttia vuonna 2024, 3,6 prosenttia vuonna 2025 ja 3,3 prosenttia vuonna 2026 pääomanmuodostuksen, kokonaistuottavuuden ja työvoiman panoksen vaikutuksesta. Vaikka työvoimaosuus kasvaa, työvoiman panos vähenee huomattavasti vuoden 2026 paikkeilla, kun työikäinen väestö pienenee. Työttömyysaste oli 6,1 prosenttia vuonna 2023, ja komissio ennakoi sen olevan 5,1 prosenttia vuonna 2024, 4,7 prosenttia vuonna 2025 ja 4,6 prosenttia vuonna 2026. Inflaation (BKT-deflaattorin), joka vuonna 2023 oli 11,7 prosenttia, ennakoidaan hidastuvan 6,6 prosenttiin vuonna 2024 ja hidastuvan edelleen 3,2 prosenttiin vuonna 2025 ja 2,1 prosenttiin vuonna 2026.

(14) Julkisen talouden kehityksestä voidaan todeta, että vuonna 2023 Kroatian julkisen talouden alijäämä oli 0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteen mukaan se kasvaa 2,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024, pysyy ennallaan 2,1 prosentissa vuonna 2025 ja politiikan säilyessä muuttumattomana supistuu 1,9 prosenttiin vuonna 2026. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteeseen ei vielä sisälly vuodeksi 2025 laadittua Kroatian talousarvioesitystä, jonka hallitus esitti kansalliselle parlamentille marraskuussa. Komission ennuste sisältää kuitenkin hallituksen 31 päivänä lokakuuta 2024 hyväksymän julkisen talouden kehyksen vuosiksi 2025–2027. Julkinen velka oli vuoden 2023 lopussa 61,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteen mukaan velkasuhde supistuu vuoden 2024 loppuun mennessä 57,3 prosenttiin. Sen ennakoidaan supistuvan vuoden 2025 loppuun mennessä 56,0 prosenttiin ja pysyvän vuoden 2026 loppuun mennessä ennallaan 56,0 prosentissa suhteessa BKT:hen. Komission julkisen talouden ennusteessa ei sellaisenaan oteta huomioon keskipitkän aikavälin suunnitelmiin sisältyviä politiikkasitoumuksia ennen kuin niiden tukena on uskottavasti ilmoitettuja ja riittävän tarkasti määritettyjä konkreettisia politiikkatoimenpiteitä.

([8]) Komission lausunto Kroatian alustavasta talousarviosuunnitelmasta, 26.11.2024, C(2024)9080 final.
([9]) Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä lokakuuta 2024, Kroatian talous-, finanssi-, työllisyys- ja rakennepolitiikasta (EUVL C, C/2024/6818, 29.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6818/oj).

Nettomenopolku ja tärkeimmät suunnitelmaan sisältyvät makrotaloudelliset oletukset

(15) Kroatian kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma kattaa vuodet 2025–2028, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutus neljäksi vuodeksi.

(16) Suunnitelma sisältää kaikki asetuksen (EU) 2024/1263 13 artiklassa edellytetyt tiedot.

(17) Suunnitelmassa sellaisena kuin se on lisäyksellä täydennettynä sitoudutaan taulukossa 2 esitettyyn nettomenopolkuun, joka vastaa 4,8 prosentin keskimääräistä nettomenojen kasvua vuoteen 2028 asti.

Tekniset tiedot (joissa oletuksena on lineaarinen sopeutusura) vastaavat nettomenojen keskimääräistä 4,0 prosentin kasvua sopeutuskaudella (2025–2028). Nettomenopolun, johon suunnitelmassa sitoudutaan, ilmoitetaan sopeutuskauden loppuun mennessä (2028) johtavan - 0,2 prosentin ([10]) rakenteelliseen perusjäämään suhteessa BKT:hen. Se on suurempi kuin komission teknisissä tiedoissa 21 päivänä kesäkuuta 2024 esittämä vuoden 2028 rakenteellisen perusjäämän vähimmäistaso, joka on - 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen ([11]).

Suunnitelmassa oletetaan, että potentiaalisen BKT:n kasvuvauhti heikkenee 2,5 prosenttiin vuonna 2028 (kun se vuonna 2024 on 4,5 %). Lisäksi suunnitelmassa odotetaan BKT-deflaattorin kasvuvauhdin laskevan 2,2 prosenttiin vuonna 2028 ((kun se vuonna 2024 on 6,7 %:).

Taulukko 2: Nettomenopolku ja tärkeimmät Kroatian suunnitelmaan sisältyvät oletukset

	2024	2025	2026	2027	2028	Keskiarvo suunnitelman voimassaoloaikana 2025–2028
Nettomenojen kasvu (vuotuinen, %)	18,6	6,4	4,9	4,1	3,7	4,8
Nettomenojen kasvu (kumulatiivinen, perusvuodesta 2023, %)	18,6	26,2	32,3	37,8	42,9	—
Potentiaalisen BKT:n kasvu (%)	4,5	4,0	3,5	2,9	2,5	3,2
Inflaatio (BKT-deflaattorin kasvu) (%)	6,7	3,7	2,6	2,4	2,2	2,7

Lähde: Kroatian kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma ja komission laskelmat.

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkiseen velkaan

(18) Jos nettomenopolku, johon suunnitelmassa on sitouduttu, ja sen perustana olevat oletukset toteutuvat, julkinen velka, joka vuonna 2024 oli 57,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuisi suunnitelman mukaan vähitellen niin, että se olisi vuonna 2028 sopeutuskauden päättyessä 53,1 prosenttia, kuten seuraavasta taulukosta ilmenee. Julkisen talouden velan odotetaan keskipitkällä aikavälillä vähenevän suhteessa BKT:hen asteittain niin, että vuonna 2038 se on 49 prosenttia. Vaikka nämä luvut eivät vastaa 21 päivänä marraskuuta 2024 toimitettua lisäystä, siinä on esitetty nettomenopolkuun varovainen lähestymistapa, jonka mukaan ennustettu julkinen velka pysyy uskottavasti maltillisella tasolla.

([10]) Tämä ei vastaa 21 päivänä marraskuuta 2024 toimitettua lisäystä eikä sen varovaista lähestymistapaa nettomenopolkuun.
([11]) Skenaariossa, jossa ei sovelleta alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta.

Taulukko 3: Julkisen velan ja julkisen talouden rahoitusaseman kehittyminen Kroatian suunnitelmassa

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Julkinen velka (% suhteessa BKT:hen)	61,8	57,3	55,8	54,9	54,1	53,1	49,0
Julkisen talouden rahoitusasema (% suhteessa BKT:hen)	- 0,9	- 2,1	- 2,3	- 1,9	- 1,8	- 1,5	- 1,4

Lähde: Kroatian keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma.

Näin ollen julkinen velka pysyisi suunnitelman mukaan keskipitkällä aikavälillä perussopimuksessa suhteessa BKT:hen asetetun 60 prosentin viitearvon alapuolella.

Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä velkavaatimusta.

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkisen talouden rahoitusasemaan

(19) Suunnitelman nettomenopolun ja oletusten perusteella julkisen talouden alijäämä kasvaisi suhteessa BKT:hen 2,1 prosentista (vuonna 2024) 2,3 prosenttiin vuonna 2025 ja supistuisi vähitellen 1,5 prosenttiin vuonna 2028. Vaikka nämä luvut eivät vastaa 21 päivänä marraskuuta 2024 toimitettua lisäystä, siinä on esitetty nettomenopolkuun varovainen lähestymistapa, jonka mukaan keskipitkällä aikavälillä ennustettu julkisen talouden alijäämä pidetään alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen.

Näin ollen suunnitelman mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi sopeutuskauden lopussa (2028) 3 prosentin viitearvoa.

Myöskään sopeutuskautta seuraavien kymmenen vuoden aikana (eli vuoteen 2038) julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi 3 prosentin viitearvoa.

Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 6 artiklan b alakohdassa ja 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä alijäämävaatimusta.

Suunnitelman makrotaloudelliset oletukset

(20) Suunnitelma perustuu oletuksiin, jotka eroavat Kroatialle 21 päivänä kesäkuuta toimitetuista komission oletuksista. Suunnitelmassa käytetään erilaisia oletuksia erityisesti seuraavien neljän muuttujan osalta: lähtökohta (rakenteellinen perusjäämä), potentiaalisen BKT:n kasvuvauhti, BKT-deflaattorin kasvu ja implisiittinen nimelliskorko. Näitä oletuksiin liittyviä eroja on tarpeen arvioida huolellisesti sen varmistamiseksi, että niille on olemassa pätevät ja tietoon perustuvat taloudelliset perusteet, erityisesti siksi, että suunnitelmaan sisältyvä keskimääräinen nettomenojen kasvu on suurempaa kuin teknisten tietojen perusteella voisi olettaa. Seuraavassa esitetään arvio näistä oletuksiin liittyvistä eroista.

Oletuksiin liittyvät erot, joiden vaikutus keskimääräiseen nettomenojen kasvuun on merkittävin, luetellaan jäljempänä, ja kutakin eroa arvioidaan erikseen.

— Suunnitelmassa käytetään ajantasaisempia tietoja ja lähtötilanne on parempi kuin 21 päivänä kesäkuuta 2024 toimitetuissa komission oletuksissa. Ennakolta toimitetuissa ohjeissa rakenteellinen perusjäämä vuonna 2024 oli –2 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun taas suunnitelmassa sen oletetaan olevan - 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen – samoin kuin Euroopan komission syksyn 2024 ennusteessa. Suurempi rakenteellinen perusjäämä johtuu siitä, että ohjeistuksen lähettämisen jälkeen julkistettuja tietoja on tarkistettu merkittävästi. Tämä tekee keskimääräisestä nettomenojen kasvusta sopeutuskaudella komission oletuksiin perustuvaa kasvua suuremman. Tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna. Tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna.

— Suunnitelmassa oletetaan, että potentiaalisen BKT:n kasvuvauhti hidastuu asteittain vuodelle 2024 arvioidusta 4,5 prosentista 2,5 prosenttiin vuoteen 2028 mennessä ja supistuu edelleen 1,6 prosenttiin vuoteen 2038 mennessä, jolloin se olisi sopeutuskaudella keskimäärin 3,2 prosenttia. Komission ennakolta toimittamissa ohjeissa potentiaalisen tuotoksen ennustetaan kasvavan keskimäärin 2,6 prosenttia samalla ajanjaksolla. Suunnitelmassa oletetaan, että potentiaalinen kasvu on sopeutuskauden jälkeen samaa luokkaa kuin ohjeissa. Euroopan komission syksyn 2024 ennusteessa keskimääräinen potentiaalinen kasvu sopeutuskaudella on 2,9 prosenttia, missä on otettu huomioon kevään 2024 ennusteen jälkeen tehdyt tietopäivitykset ja uudet oletukset. Suunnitelman ja ennakolta toimitettujen ohjeiden välistä eroa voidaan vain osittain perustella tarkistetuilla tiedoilla ja uusilla oletuksilla. Loppuosa erotuksesta liittyy pitkälti suunnitelmassa esitettyyn työllisyysasteen vahvan kasvun oletukseen. Tämä tekee keskimääräisestä nettomenojen kasvusta sopeutuskaudella komission oletuksiin perustuvaa kasvua suuremman. Näin ollen tätä oletusta ei pidetä asianmukaisesti perusteltuna.

— Suunnitelmassa oletetaan, että BKT-deflaattori on 6,7 prosenttia vuonna 2024, 3,7 prosenttia vuonna 2025, 2,6 prosenttia vuonna 2026, 2,4 prosenttia vuonna 2027 ja 2,2 prosenttia vuonna 2028. Komission ennakolta toimittamissa ohjeissa BKT-deflaattorin oletettiin olevan 5,5 prosenttia vuonna 2024, laskevan 2,2 prosenttiin vuosina 2025 ja 2026 ja nousevan 2,3 prosenttiin vuosina 2027 ja 2028. Euroopan komission syksyn 2024 ennusteessa BKT-deflaattorin oletetaan olevan vuosina 2024 ja 2025 suurempi kuin ohjeissa, joissa ne oli arvioitu 6,6 prosentiksi ja 3,2 prosentiksi kevään 2024 ennusteen jälkeen tehtyjen päivitysten ja uusien oletusten perusteella. Komissio ennakoi BKT-deflaattorin olevan 2,1 prosenttia vuonna 2026. Suunnitelmassa esitetty BKT-deflaattori on siis 0,5 prosenttiyksikköä komission oletuksia korkeampi sekä vuonna 2025 että vuonna 2026, mikä johtuu korkeammista yksityisen ja julkisen kulutuksen deflaattoreista. Tämä tekee suunnitelmassa ilmoitetusta keskimääräisestä nettomenojen kasvusta komission oletuksiin perustuvaa kasvua suuremman. Näin ollen tätä oletusta ei pidetä asianmukaisesti perusteltuna.

— Suunnitelmassa oletetaan, että implisiittiset nimelliskorot nousevat 2,9 prosenttiin vuonna 2024 ja laskevat asteittain 2,6 prosenttiin vuoteen 2028 mennessä. Tämä tekee suunnitelmassa ilmoitetusta keskimääräisestä nettomenojen kasvusta komission oletuksiin perustuvaa kasvua suuremman. Komission ennakolta toimittamissa ohjeissa oletettiin, että implisiittiset nimelliskorot ovat 2,8 prosenttia vuonna 2024 ja nousevat asteittain siten, että ne ovat 3,1 prosenttia vuonna 2028. Suunnitelman alhaisemmat implisiittiset nimelliskorot ovat osoitus alhaisemmista markkinakoroista sen jälkeen, kun merkittävät luottoluokituslaitokset ovat nostaneet Kroatian luottoluokitusta. Suunnitelman oletusta pidetään kaiken kaikkiaan asianmukaisesti perusteltuna tuoreempien markkinatietojen käytön ansiosta.

Kokonaisuutena suunnitelmassa tehtyjen oletusten kaikki erot voisivat yhdessä johtaa keskimääräiseen nettomenojen kasvuun, joka olisi merkittävästi suurempi kuin teknisten tietojen mukainen keskimääräinen nettomenojen kasvu. Kroatian suunnitelma sellaisena kuin se on lisäyksellä täydennettynä sisältää kuitenkin maltillisemman nettomenopolun ja johtaa keskimääräiseen nettomenojen kasvuun, joka edelleen ylittää teknisten tietojen mukaisen keskimääräisen nettomenojen kasvun mutta vain määrällä, joka selittyy oletuksissa olevilla, asianmukaisesti perustelluiksi katsotuilla eroilla.

Komissio ottaa edellä esitetyn arvion suunnitelmaan liittyvistä oletuksista huomioon nettomenopolun noudattamista koskevissa tulevissa arvioissa.

Suunnitelmaan sisältyvä finanssipoliittinen strategia

(21) Suunnitelman ohjeellisen finanssipoliittisen strategian mukaan nettomenoja koskevat sitoumukset toteutetaan sekä menoja hillitsemällä että harkinnanvaraisia tuloja lisäämällä. Suunnitelmassa mainitaan, että finanssipoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi tietyt hallituksen hallinnassa olevat menoluokat kasvavat rajallisesti (esimerkiksi palkansaajakorvauksista johtuvien menojen odotetaan vähenevän 13,0 prosentista 12,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2025–2028). Suunnitelman mukaan vuonna 2025 voimaan tulevaan verouudistukseen liittyvillä harkinnanvaraisilla tulotoimenpiteillä saadaan lisätuloja 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen koko sopeuttamiskauden aikana. Samaan aikaan toteutetaan myös valtion menoja lisääviä toimenpiteitä, jotka liittyvät eläkeuudistuksen toteuttamiseen (eläkkeiden indeksointikaavan muuttaminen suuremmaksi) ja uusiin sosiaalipoliittisiin toimenpiteisiin, kuten kohtuuhintaisiin asuntoihin.

Käyttöön otettavien toimenpiteiden määrällisesti ilmaistu erittely on määrä vahvistaa tai mukauttaa vuotuisissa talousarvioissa. Suunnitelman ohjeellisen finanssipoliittisen strategian täytäntöönpanoon liittyy samalla riskejä, jotka johtuvat suunnitelman taustalla oleviin makrotaloudellisiin oletuksiin liittyvistä riskeistä, investointeja mahdollisesti hidastavista julkisten hankintojen viipeistä ja uusista ongelmista rakenneuudistusten täytäntöönpanossa.

Vuoden 2025 alustavassa talousarviosuunnitelmassa täsmennetään toimenpiteet, joilla vuoden 2025 nettomenoja koskeva sitoumus täytetään ([12]).

Uudistukset ja investoinnit, joilla vastataan tärkeimpiin eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä määritettyihin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä

(22) Suunnitelmassa kuvataan aikomuksia, jotka liittyvät uudistuksiin ja investointeihin, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä – erityisesti maakohtaisissa suosituksissa – yksilöityihin tärkeimpiin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä. Suunnitelma sisältää 290 suunniteltua uudistusta ja investointitoimenpidettä. Niistä 209:ää tuetaan taloudellisesti elpymis- ja palautumistukivälineestä ja 81 on uusia tai kuuluu muihin EU:n ohjelmiin, esimerkiksi koheesiopolitiikan piiriin. Kaiken kaikkiaan kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman toimenpiteet on kohdennettu nykyisten maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoon. Keskipitkän aikavälin suunnitelmaan lisätyillä uusilla toimenpiteillä edistetään osaltaan edellisten vuosien maakohtaisten suositusten ja vuonna 2024 annettujen uusien maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoa.

(23) Oikeudenmukaiseen vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvän yhteisen painopisteen ja asetuksessa (EU) 2021/1119 asetettujen ilmastotavoitteiden osalta suunnitelma sisältää toimenpiteitä, joilla tuetaan ilmastoneutraaliutta ja vastataan ilmastonmuutokseen sopeutumista koskeviin haasteisiin. Jotta voidaan tehostaa toimia yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman toteuttamiseksi ja vuodeksi 2030 asetetun tavoitteen saavuttamiseksi, vähähiilisen kehitysstrategian täytäntöönpanoa varten laaditaan suunnittelukehys, johon sisältyy myös ehdotus sitovista alakohtaisista päästövähennystavoitteista vaikeimmin hiilestä irrotettavilla aloilla ja tarvittavien rakenteiden perustamisesta sosiaalisen ilmastorahaston käyttöönottoa varten. Ilmastokestävyyden vahvistamiseksi hyväksytään toimintasuunnitelma ja siihen kuuluvat indikaattorit ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan strategian täytäntöönpanon nopeuttamiseksi. Nämä toimet liittyvät vuoden 2023 maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskivat EU:n rahastojen tehokasta käyttöä ja fossiilisten polttoaineiden käytön kokonaisvaltaista vähentämistä.

Suunnitelma sisältää elpymis- ja palautumissuunnitelman toimenpiteitä, joilla tuetaan julkishallinnon, oikeuslaitoksen ja valtion omaisuuden vahvistamista digitalisoimalla ja yksinkertaistamalla hallinnollisia ja oikeudellisia prosesseja, tehostamalla valtion tieto- ja viestintätekniikan infrastruktuuria sekä laajentamalla digitaalisten palvelujen verkkoa ja kotitalouksien laajakaista- ja 5G-yhteyksiä. Valtion tieto- ja viestintätekniikan infrastruktuuriin ja digitaalisiin palveluihin tehtävät uudistukset ja investoinnit liittyvät vuoden 2020 maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskivat digitaalisten infrastruktuurien ja palvelujen saatavuuden parantamista, osaamisen hankkimisen edistämistä sekä julkishallinnon tehokkuuden ja valmiuksien lisäämistä julkisten hankkeiden ja politiikkojen suunnittelussa ja täytäntöönpanossa keskus- ja paikallistasolla. Suunnitelma sisältää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa pidemmälle meneviä toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan kyberturvallisuutta, digitalisoimaan julkisia palveluja edelleen ja vahvistamaan tiedonhallintaa julkishallinnossa. Toimenpiteet liittyvät vuosien 2019 ja 2020 maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskivat sähköisen viestinnän parantamista tuomioistuimissa, oikeuslaitoksen tehostamista sekä digitaalisten infrastruktuurien ja palvelujen saatavuuden parantamista. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy tärkeitä uudistuksia, joilla parannetaan tieto- ja viestintätekniikan tutkijan uran houkuttavuutta ja jotka liittyvät vuosien 2019 ja 2020 maakohtaisiin suosituksiin digitaalisten infrastruktuurien ja palvelujen saatavuuden lisäämisestä sekä investointien keskittämisestä vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Suunnitelmaan sisältyy myös elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvia liikennealan toimenpiteitä, jotka liittyvät muun muassa maakohtaisiin suosituksiin digitaalisten infrastruktuurien ja palvelujen saatavuuden lisäämisestä, vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämisestä, energian kysynnän ja fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämisestä liikenteessä sekä kestävien liikenneratkaisujen edistämisestä. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, jotka koskevat rakennusten energiakorjauksia ja maanjäristyksen jälkeistä kunnostamista, seismologisten tietoverkkojen kehittämistä, kulttuuriesineiksi katsottavista rakennuksista peräisin olevan rakennusjätteen kierrätystä ja kaupunkien vihreiden uudistusstrategioiden kehittämistä, sekä maakohtaisten suositusten pohjalta toteutettavia toimenpiteitä, jotka koskevat energiatehokkuutta, vihreää siirtymää, fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämistä sekä elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon jatkamista.

(24) Suunnitelmaan sisältyy yhteiskunnan ja talouden resilienssiä koskevan yhteisen painopisteen mukainen, myös Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin liittyvä koko koulutusjärjestelmän kattava uudistus. Sen tavoitteena on laajentaa varhaiskasvatuksen ja korkea-asteen koulutuksen saatavuutta sekä parantaa perus- ja korkea-asteen koulutuksen laatua muun muassa ottamalla käyttöön kokopäiväinen opetus ja valmistelemalla siirtymistä kokopäiväiseen kouluun alemman perusasteen koulutuksessa. Koulutusjärjestelmän uudistus liittyy maakohtaisiin suosituksiin, joiden mukaan olisi parannettava koulutuksen saatavuutta ja laatua sekä olennaisuutta työmarkkinoiden kannalta (2019), tuettava osaamisen hankintaa (2020), vähennettävä osaamisvajetta vahvistamalla perustaitoja

([12]) Ks. komission lausunto, annettu 26 päivänä marraskuuta 2024, Kroatian alustavasta talousarviosuunnitelmasta.

ja tehostamalla täydennys- ja uudelleenkoulutusta (2024) sekä jatkettava elpymis- ja palautumissuunnitelman vakaata täytäntöönpanoa (2023 ja 2024). Suunnitelmaan sisältyy myös tärkeitä työmarkkinauudistuksia oikeudellisen kehyksen parantamiseksi ja työllisyyden lisäämiseksi parantamalla ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen saatavuutta ja laatua, toteuttamalla kohdennettua aktiivista työmarkkinapolitiikkaa sekä vahvistamalla haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien osallistamis- ja seurantajärjestelmää. Uudistukset liittyvät vuosien 2019 ja 2020 maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskivat työmarkkinatoimenpiteiden ja -laitosten vahvistamista, niiden yhteistyön parantamista sosiaalipalvelujen kanssa sekä työttömyysetuuksien ja taattujen vähimmäisetuuksien riittävyyden parantamista. Yhteiskunnan resilienssin suhteen suunnitelmaan sisältyy eläkejärjestelmän uudistaminen eläkkeiden riittävyyden parantamiseksi, samoin kuin sosiaaliturvajärjestelmän kattavia uudistuksia, joiden tavoitteena on vähentää haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien köyhyysriskiä ja sosiaalista syrjäytymistä ottamalla käyttöön sosiaalietuuksia ja parantamalla laitoshoidosta riippumattomien yhteisöperustaisten sosiaalipalvelujen, erityisesti pitkäaikaishoidon, laatua, saatavuutta ja käytettävyyttä. Sosiaalihuollon uudistukset liittyvät seuraaviin maakohtaisiin suosituksiin: olisi vakiinnutettava sosiaalietuudet ja parannettava niiden vaikutusta köyhyyden vähentämiseen (2019), parannettava työttömyysetuuksien ja taattujen vähimmäisetuuksien riittävyyttä (2020) sekä vähennettävä työvoimapulaa ja osaamisvajetta helpottamalla virallisen pitkäaikaishoidon saatavuutta kotona ja yhteisössä (2024). Lisäksi suunnitelma sisältää useita toimenpiteitä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien lasten suojelemiseksi eurooppalaisen lapsitakuun puitteissa.

Suunnitelmaan sisältyy myös toimenpiteitä julkisen tutkimuksen, kehittämisen ja innovoinnin tuloksellisuuden ja kilpailukyvyn parantamiseksi edelleen vähentämällä julkisten tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen hajanaisuutta ja myöntämällä tutkimushankkeille avustuksia uuden ohjelmakehyksen puitteissa vuoden 2019 maakohtaisten suositusten mukaisesti. Niissä kehotettiin painottamaan tutkimusta ja innovointia investointeihin liittyvässä talouspolitiikassa. Tavoitteena on myös parantaa kansallisten viranomaisten valmiuksia suunnitella julkisia hankkeita ja politiikkoja. Taustalla on vuoden 2020 maakohtainen suositus, jonka mukaan julkishallinnon tehokkuutta ja valmiuksia julkisten hankkeiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa on parannettava, sekä vuoden 2024 maakohtaiset suositukset, joiden mukaan on jatkettava elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoa ja parannettava kilpailukykyä puuttumalla julkisten tutkimuslaitosten hajanaisuuteen. Suunnitelmaan sisältyy myös uudistuksia julkishallinnon toiminnan parantamiseksi parantamalla virkamiesten valmiuksia. Uudistukset perustuvat vuoden 2020 maakohtaiseen suositukseen, jonka mukaan julkishallinnon tehokkuutta ja valmiuksia julkisten hankkeiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa on parannettava, vuosien 2022 ja 2024 maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskevat elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon jatkamista, sekä vuoden 2024 maakohtaiseen suositukseen, jonka tavoitteena on osaamisvajeiden vähentäminen. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia rakennusten osien kunnostamista koskevia toimenpiteitä, joissa painotetaan maanjäristyksen jälkeisen jälleenrakentamisen ja energiakorjausten osaamista. Samoin suunnitellaan uusien aikuiskoulutusohjelmien käyttöönottoa rakennusalalla EU:n ulkopuolelta tuleville työntekijöille, mikä liittyy seuraaviin maakohtaisiin suosituksiin: olisi tuettava vihreää siirtymää koskevien taitojen hankkimista, varmistettava rahastojen tehokas käyttö ja jatkettava elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoa.

(25) Suunnitelmaan sisältyy energian toimitusvarmuutta koskevan yhteisen painopisteen mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman keskeisiä investointeja, joiden tarkoituksena on parantaa sähköverkkoja, lisätä nesteytetyn maakaasun (LNG) uudelleenkaasutuskapasiteettia ja laajentaa valtioiden rajat ylittävää kaasunsiirtoinfrastruktuuria. Lisäksi siihen sisältyy toimenpiteitä, joilla tuetaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa ja rakennusten energiakorjauksia, parannetaan teollisuuden energiatehokkuutta ja edistetään kestävää, päästötöntä liikennettä sekä torjutaan energiaköyhyyttä. Nämä toimenpiteet liittyvät seuraaviin maakohtaisiin suosituksiin: olisi keskitettävä investointeja energiatehokkuuteen, uusiutuviin energialähteisiin ja ympäristöinfrastruktuuriin (2019), keskitettävä investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään, erityisesti ympäristöinfrastruktuuriin, sekä puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön (2020), monipuolistettava fossiilisten polttoaineiden tuontia, vähennettävä kokonaisvaltaisesti fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa (2022), jatkettava elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoa (2022, 2023 ja 2024) sekä vähennettävä fossiilisten polttoaineiden käyttöä nopeuttamalla uusiutuvan energian käyttöönottoa (2023).

(26) Suunnitelma ei sisällä yksityiskohtaisia tietoja investoinneista tai uudistuksista, jotka liittyisivät puolustusvoimavaroja koskevaan yhteiseen painopisteeseen.

(27) Lisäksi suunnitelmaan sisältyy muita toimintapoliittisia toimenpiteitä, jotka menevät EU:n yhteisiä painopisteitä pidemmälle, kuten valtion omaisuuden hallinnan parantaminen vähentämällä valtio-omisteisten yritysten määrää ja parantamalla niiden hallintoa muun muassa yhdenmukaistamalla kansalliset normit kansainvälisten parhaiden käytäntöjen kanssa ja lisäämällä henkilöresursseja valtio-omisteisten yritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän seurannan vahvistamiseksi. Nämä toimenpiteet liittyvät vuoden 2019 maakohtaiseen suositukseen, joka koskee valtio-omisteisten yritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän parantamista sekä valtio-omisteisten yritysten ja

käyttämättömien omaisuuserien myynnin vauhdittamista. Suunnitelmaan sisältyvät myös palvelumarkkinoiden vapauttaminen, hallinnollisen taakan ja verotuksen keventäminen sekä startup-yritysten kasvulle annettavan tuen vahvistaminen. Nämä toimenpiteet liittyvät vuoden 2019 maakohtaiseen suositukseen, joka koskee liiallista tuote- ja palvelumarkkinoiden sääntelyä ja kaikkein raskaimpien veronluonteisten maksujen vähentämistä, sekä vuoden 2020 maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskevat veronluonteisten maksujen ja tavara- ja palvelumarkkinoihin kohdistuvien sääntelyrajoitusten vähentämistä edelleen ja yksityisten investointien edistämistä talouden elpymisen edistämiseksi. Suunnitelmaan sisältyy myös toimenpiteitä, jotka liittyvät vuoden 2020 maakohtaiseen suositukseen. Se koski sellaisten toimenpiteiden jatkamista, joilla tarjotaan likviditeettiä pienille ja keskisuurille yrityksille. Osa toimenpiteistä liittyy vuoden 2024 maakohtaiseen suositukseen, joka koski EU:n varoista tuettavien investointien nopeuttamista. Edellä tarkoitettuja toimenpiteitä ovat muun muassa lainojen ja korkotukien myöntäminen mikroyrityksille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille, keskisuurten ja suurten yritysten hankkeiden tukeminen sekä sijoitukset oman pääoman ehtoisiin ja oman pääoman luonteisiin välineisiin. Suunnitelmaan sisältyy myös toimenpiteitä, joilla edistetään pääomamarkkinoiden tehokkaampaa toimintaa viimeksi vuonna 2024 annetun maakohtaisen suosituksen mukaisesti. Suositus koskee erilaisten rahoituslähteiden saatavuuden lisäämistä ja pääomamarkkinoiden edistämistä. Lisäksi suunnitelma käsittää elpymis- ja palautumissuunnitelman toimenpiteitä, jotka koskevat merisatamien nykyaikaistamista sekä täysin autonomisten sähköisten ajoneuvojen ja infrastruktuurien mukauttamista vammaisten matkustajien tarpeisiin. Toimenpiteet liittyvät myös vuoden 2020 maakohtaiseen suositukseen digitaalisten infrastruktuurien ja palvelujen saatavuuden lisäämisestä. Suunnitelmaan sisältyy myös elpymis- ja palautumissuunnitelman toimenpiteitä, jotka koskevat kulttuuriesineiksi katsottavien rakennusten energiakorjauksia, seismisten tietojen sisällyttämistä asiantuntijatietokantoihin aluesuunnittelua varten ja ohjeiden hyväksymistä energiankulutuksen seurantamallin soveltamiseksi moniasuntoisissa rakennuksissa. Ohjeissa käsitellään muun muassa digitaalisten infrastruktuurien ja palvelujen saatavuuden lisäämistä vuoden 2020 maakohtaisen suosituksen mukaisesti.

Lisäksi suunnitelman tavoitteena on vahvistaa terveydenhuoltojärjestelmän resilienssiä laajentamalla palvelujen saatavuutta innovatiivisten mallien avulla, investoimalla huippuluokan laitteisiin ja infrastruktuuriin ja lääkepolun digitalisointiin sekä parantamalla samalla hoidon laatua yhdenmukaistettujen kliinisten ohjeiden ja erikoistumiskoulutuksen avulla. Näillä toimilla pyritään vastaamaan keskeisiin terveyshaasteisiin, kuten onkologiaan ja jonotuslistoihin ja parantamaan samalla terveydenhuoltolaitosten jäte- ja resurssihallintoa ja edistää siten vuoden 2020 maakohtaisia suosituksia, jotka koskivat terveydenhuoltojärjestelmien resilienssin parantamista, terveydenhuoltopalvelujen tasapainoista jakautumista ja sähköisen terveydenhuollon edistämistä, sekä vuoden 2021 maakohtaista suositusta, joka koski kestävän terveydenhuollon finanssipoliittisia uudistuksia. Ammatilliseen koulutukseen liittyvät näkökohdat ovat yhteydessä myös vuoden 2020 maakohtaiseen suositukseen, joka koski osaamisen hankkimista. Elpymis- ja palautumissuunnitelman ulkopuolella Kroatia toteuttaa toimenpiteitä muun muassa sähköisen terveydenhuollon, palliatiivisen hoidon ja terveysteknologian arvioinnin sekä terveiden elintapojen ja sairauksien ehkäisyn edistämiseksi.

(28) Suunnitelmassa on tietoa johdonmukaisuudesta ja tarvittaessa täydentävyydestä koheesiopolitiikan rahastojen ja Kroatian elpymis- ja palautumissuunnitelman kanssa. Tutkimus- ja innovointivalmiuksien vahvistamiseen tähtäävät koheesiopolitiikan mukaiset investoinnit täydentävät elpymis- ja palautumissuunnitelman investointeja ja uudistuksia, joilla pyritään parantamaan julkisen tutkimussektorin suorituskykyä ja yritysten innovaatiotuotoksia. Kaikki koulutusasteet kattavat investoinnit koulutuslaitoksiin täydentävät elpymis- ja palautumissuunnitelman investointeja sekä edistävät osaltaan varhaiskasvatuksen ja korkeakoulutuksen aiempaa laajempaa saatavuutta ja perusasteen koulutuksen laadun parantamista.

(29) Suunnitelmassa esitetään yleiskatsaus Kroatian julkisiin investointitarpeisiin, jotka koskevat EU:n yhteisiä painopisteitä puolustusvoimavarojen kehittämiseen liittyvää neljättä painopistettä lukuun ottamatta. Suunnitelmalla pyritään edistämään unionin yhteisiä painopisteitä koskevien julkisten investointitarpeiden täyttämistä Kroatiassa. Suunnitelmassa kuvataan 78 toimenpiteen investointitarpeet, jotka koskevat oikeudenmukaiseen, vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvää ensimmäistä yhteistä painopistettä, eurooppalaisen ilmastolain noudattaminen mukaan luettuna. Toimenpiteet liittyvät muun muassa vihreisiin ja vetyinvestointeihin, energiatehokkuuteen ja puhtaan energian edistämiseen, kestävään kaupunki- ja raideliikenteeseen tehtäviin investointeihin, julkishallinnon ja oikeuslaitoksen digitalisointiin sekä tutkimuksen ja kehityksen tukemiseen ja edistämiseen. Suunnitelmassa kuvataan 30 toimenpiteen investointitarpeet, jotka liittyvät yhteiskunnan ja talouden resilienssiä koskevaan painopisteeseen, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari mukaan luettuna. Investointitarpeet koskevat muun muassa toimenpiteitä, joilla parannetaan kohtuuhintaisten asuntojen saatavuutta, edistetään aikuiskoulutusohjelmiin pääsyä, otetaan käyttöön arvosetelit uudelleen- ja täydennyskoulutusta varten, osallistetaan aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan, rakennetaan ja perusparannetaan varhaiskasvatuslaitoksia ja perus- ja keskiasteen kouluja, saatetaan päätökseen kokopäiväiseen opetukseen siirtyminen peruskouluissa sekä toteutetaan toimenpiteitä väestön nuorentamiseksi, jotta voidaan tukea lapsiperheitä ja ehkäistä väestökatoa. Suunnitelmassa kuvataan energian toimitusvarmuutta koskevaan yhteiseen painopisteeseen liittyvien 15 toimenpiteen investointitarpeita, jotka koskevat muun muassa energiatehokkuuden parantamista peruskorjaamalla rakennuksia, puhtaan energian edistämistä kehittämällä vedyn tuotantokapasiteettia ja latausasemia sekä sähkönsiirtoverkkojen perusparantamista.

Komission arvion päätelmä

(30) Kaiken kaikkiaan komission näkemys on, että Kroatian suunnitelma täyttää asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

NEUVOSTON KOKONAISPÄÄTELMÄ

(31) Neuvosto suhtautuu myönteisesti Kroatian keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliseen suunnitelmaan ja katsoo, että panemalla se täysimääräisesti täytäntöön voitaisiin edistää tervettä julkista taloutta ja tukea julkisen velan kestävyyttä sekä kestävää ja osallistavaa kasvua.

(32) Neuvosto panee merkille komission arvion suunnitelmasta. Neuvosto kuitenkin pyytää, että komissio esittää tulevia suunnitelmia koskevan arvionsa erillisenä asiakirjana eikä komission suosituksissa neuvoston suosituksiksi.

(33) Neuvosto panee merkille komission arvion nettomenopolusta ja tärkeimmistä suunnitelmaan sisältyvistä makrotaloudellisista oletuksista, myös suhteessa komission ennakolta toimittamaan ohjaukseen, sekä suunnitelmaan sisältyvän nettomenopolun vaikutukset julkisen talouden alijäämään ja velkaan. Neuvosto panee merkille komission arvion, jonka mukaan makrotaloutta ja julkista taloutta koskevat oletukset eroavat joissakin tapauksissa komission oletuksista, myös siksi, että niissä on otettu huomioon päivitetyt makrotaloutta ja julkista taloutta koskevat tiedot, mutta ovat yleisesti ottaen asianmukaisesti perusteltuja ja perustuvat päteviin taloudellisiin perusteluihin. Neuvosto panee merkille suunnitelman laajan finanssipoliittisen strategian ja näkymiin kohdistuvat riskit, jotka voisivat vaikuttaa makrotalouden skenaarion ja taustaoletusten toteutumiseen sekä suunnitelman nettomenopolun toteuttamiseen. Erityisesti neuvosto on tyytyväinen lisäksi siihen, että asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa on tehty yhteistyötä kansallisella tasolla ennen suunnitelman toimittamista. Neuvosto panee merkille myös, että geopoliittiset riskit voivat luoda painetta puolustusmenoihin.

(34) Neuvosto odottaa Kroatian olevan valmis mukauttamaan finanssipoliittista strategiaansa tarpeen mukaan sen nettomenopolun toteuttamisen varmistamiseksi. Neuvosto päättää seurata tiiviisti talouden ja julkisen talouden kehitystä, mukaan lukien suunnitelman skenaarion perusteena oleva kehitys.

(35) Neuvosto katsoo, että on perusteltua jatkaa keskustelua, jotta kumulatiivisten nettomenojen kasvuvauhdin vaikutuksista vuotuiseen valvontaan päästään yhteisymmärrykseen hyvissä ajoin ennen seuraavaa julkisen talouden valvontakierrosta.

(36) Neuvosto panee merkille komission kuvauksen uudistuksista ja investointitarpeista ja -aikomuksista, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin, ja korostaa, että on tärkeää varmistaa, että tällaiset uudistukset ja investoinnit toteutetaan. Neuvosto arvioi komission toimittamien raporttien perusteella näitä uudistuksia ja investointeja ja seuraa niiden täytäntöönpanoa eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa.

(37) Neuvosto odottaa Kroatian antavan vuotuisissa edistymisraporteissa tietoja erityisesti edistymisestä neuvoston asettaman nettomenopolun toteuttamisessa ja laajempien uudistusten ja investointien toteuttamisessa eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.

(38) Neuvoston olisi asetuksen (EU) 2024/1263 17 artiklan mukaisesti suositettava Kroatialle suunnitelmassa esitettyä nettomenopolkua,

SUOSITTAA, että Kroatia

1. varmistaa, että nettomenojen kasvu ei ylitä tämän suosituksen liitteessä I vahvistettuja enimmäismääriä.

Tehty Brysselissä 21 päivänä tammikuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. DOMAŃSKI

LIITE I

Nettomenojen enimmäiskasvu
(vuotuinen ja kumulatiivinen kasvu, nimellisin luvuin)

Kroatia

Vuosi		2025	2026	2027	2028
Kasvu (%)	Vuotuinen	6,4	4,9	4,1	3,7
	Kumulatiivinen (*)	26,2	32,3	37,8	42,9

(*) Kumulatiiviset kasvuluvut lasketaan perusvuoden 2023 perusteella. Kumulatiivisia kasvulukuja käytetään valvontatilissä noudattamisen jälkikäteen toteutettavassa vuotuisessa seurannassa.